

Onko rakentamisessa sijaa poliittiselle ohjaukselle?

1 Jussi Mattila

Vielä muutama vuosi sitten lehtien sivulta sai lukea huolestuneita kannanottoja siitä, että yhteiskunnastamme puuttuu politiikkaa. Nykyään politiikkaa tuntuu olevan monissa paikoin vähintäänkin riittävästi.

Me rakentajat olemme saaneet toimia kohtuullisen hyvin irrallaan päivänpolitiikasta. Rakentamista ohjaavat säädökset ja ministeriön ohjeet on valmisteltu laajapohjaisesti, hyvässä hengessä alan sidosryhmiä kuullen. Pykälät on sorvattu käytännön toimijoista ja virkamiehistä koostuvissa työryhmissä ajan kanssa. Säädosvalmistelu on pohjattu tosiasioihin ja johtavien asiantuntijoiden parhaaseen näkemykseen optimaalisesta tavasta ohjata alaa toivottuun suuntaan. Päivänpolitiikalla ei ole ollut ainakaan selkeästi näkyvää sijaa tässä prosessissa.

Istuva hallitus on ottanut rakentamisen ohjaukseen aiempaa selvästi aktiivisemmän otteen. Toimet lähtevät suoraan hallitusohjelmasta, jossa mainitaan rakentamisen määräysten kehittäminen.

Rakentamisen määräysten kehittäminen kuulostaa hyvältä, mutta siihen kytkeytyvä poliittinen ohjaus on meille rakentamisen toimijoille jotakin kovin vierasta. Poliittinen ohjaus on toki hallitukselle luontaisesti kuuluva työkalu. Sitä, milloin poliittisella ohjauksella kannattaa korvata faktat ja asiantuntijatyö, on varaa pohtia.

Niin kauan, kun rakentamisen määräykset perustuvat faktoihin ja läpinäkyviin vaikutusarvioihin, me rakennusalan toimijat voimme luottaa siihen, että toimintakenttäämme linjaava säädösmaailma pysyy ennustettavana ja luultavasti myös melko stabiilina.

Toisin on politiikan kanssa. Poliittinen tuuli voi kääntyä nopeasti. Poliittisten puhurien aikaansaamat toimintaympäristön äkkikäännökset ovat myrkyä teollisuudelle. Investoinnit saattavat muuttua kannattamattomaksi yhdessä yössä. Poliittinen ohjaus tuo siis aina mukanaan poliittisen riskin.

Jos me rakentajat saamme noudatettavaksemme säädöksiä, joiden perusteena on faktojen sijasta poukkoileva poliittinen tahto, liikumme yhteiskuntana äärimmäisen ohuilla jäillä. Rakentaminen nimittäin tuottaa käytännössä lähes kaiken kansakuntamme taskuun kertyvän varallisuuden. Meillä ei ole varaa rakentaa poliittisten ideologioiden mukaan. Ainoa kestävä tapa on pyrkiä löytämään markkinaehtoisesti parhaat ratkaisut ja tavat toimia.

Jos työn lopputulos on lopulta poliittisen ohjauksen sanelema, miksi siis perustaa työryhmiä ja käyttää kuukausikaupalla yhteistä aikaa pykälän sorvaamiseen.

Rakennustuoteollisuus on hyvin pääomavaltainen ala. Tehdasinvestoinnit ovat vähintään kymmeniä, joskus jopa satoja miljoonia euroja. Kun teollisuutta vielä pyörivät monesti pienehköt maakunnissa toimivat perheyrietykset, on välttämätöntä pitää rakentamisen normiohjaus ennustettavana. Vain silloin voimme odottaa kotimaisen teollisuuden investointilaman helpottavan ja nykyisen kitukasvun väistävän.

Is there room in construction for political steering?

Only a few years ago, there was concern for the lack of politics in our society. Today, politics seem to be present in many areas to at least a sufficient extent.

We in the construction business have been free to operate quite separated from the daily politics. The preparation process of the regulations and guidelines of Ministries that steer construction has been broad-based and implemented in a good spirit listening to the stakeholders of the industry. The provisions have been specified in working groups consisting of practical operators and Government officials, without haste. The preparation of regulations has been based on facts and the best view of the leading experts on the optimal way in which to steer the industry in the desired direction.

The current Government approaches the steering of construction in a clearly more active manner than before. Actions are based directly on the programme of the Government, which refers to the development of construction regulations.

The development of construction regulations has a nice ring to it, but the political steering it involves is very foreign to us, the operators of the construction sector. Of course political steering is a natural tool of the Government. It pays to consider, however, when it is advisable to replace facts and expert work with political steering.

For as long as construction regulations are based on facts and a transparent assessment of effects, we in the construction business can trust that the regulatory world directing our operating field remains predictable and probably also fairly stable.

Political winds, on the other hand, can shift quickly. Sudden turns in the operating environment as a result of political gusts of wind are poison to the industry. Investments can become unprofitable overnight. In other words, political steering always involves a political risk.

If the regulations imposed on us in the construction trade are based not on facts but on unpredictable political will, we are as a society skating on extremely thin ice. After all, construction in practice produces all the wealth accumulating in the pockets of our nation. We cannot afford to build according to political ideologies. The only sustainable way is to find the best solutions and practices based on market conditions.

Construction industry is a highly capital intensive sector. Investments in plants amount to tens, even hundreds of millions of euros. And as the industry is in many cases still run by smallish family enterprises operating outside the Helsinki region, it is of vital importance to keep the regulatory steering of construction predictable. Only then can we hope to overcome the investment recession of the domestic industry and leave behind the current period of scanty growth.

Jussi Mattila

Managing Director, Association of Concrete Industry in Finland

Jussi Mattila

Toimitusjohtaja, Betoniteollisuus ry